

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2339/2022
06.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиље мал. АА из ..., чији је законски заступник мајка ББ из ..., чији је пуномоћник Лидија Цеврња Виро Николић, адвокат из ..., против тужених ВВ из ..., са боравиштем у Уједињеним Арапским Емиратима, ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Предраг Савић, адвокат из ..., ради утврђења права становања, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 461/21 од 04.11.2021. године, на седници одржаној 06.04.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 461/21 од 04.11.2021. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 1586/2020 од 14.04.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је право становања тужиљи мал. АА и њеној законској заступници мајци ББ на непокретности стану број .. у Београду, Општина ..., ул. ..., површине 49 м2, на кат. парц.бр. ..., КО ..., уписана у лист непокретности .., који је у власништву тужене ГГ, све до пунолетства мал. АА, а што је друготужена дужна да трпи и дозволи да се право становања на наведеном стану упише у јавним регистрима непокретности код РГЗ Службе за катастар непокретности Ставом другим изреке, одбачен је као недозвољен инцидентни захтев за утврђење ништавости уговора о поклону закљученог између првотуженог и друготужене оверен под бројем ОПУ 723/19 од 27.05.2019. године који има за предмет поклон предметне непокретности и то стана број .. на адреси Београд, Општина ..., површине 49 м2 на к.п. .. КО Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 461/21 од 04.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужених и потврђена првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су поднели ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), и утврдио да ревизија тужених није основана.

У поступку није учињена битна повреда одраба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на које ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни повреде из става 1. тог члана учињене пред другостепеним судом, на коју се ревизијом неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, ББ и тужени ВВ су родитељи малолетне АА рођене ...2014. године, који су становали у стану број .. у Београду у ул. ..., површине 49 м², почев од 2008. године у ванбрачној заједници, а потом од ...2013. године у брачној заједници. Малолетна АА је дете с посебним потребама због чега је мајци ББ продужено боловање ради неге малолетне тужиље до њене навршене пете године живота. Правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду од 25.11.2020. године разведен је брак туженог ВВ и ББ, а малолетно дете парничних странака АА поверена је мајци ББ на самостално вршење родитељског права. Уређен је и начин одржавања личних односа малолетне АА, са оцем ВВ. Тужени је 2017. године отишао на рад у Уједињене Арапске Емирате - ..., с тим да му се малолетна АА и њена мајка ББ придруже након шест месеци, али до тога није дошло јер је тужени престао да се јавља и интересује за породицу. У време подношења тужбе ради утврђења права становања малолетне тужиље, сувласници стана број .. у ул. ... површине 49 м² су били са ½ идеалног дела тужени ВВ и ГГ, његова сестра. Наведени стан тужени су стекли на основу оставинског решења Другог општинског суда у Београду од 05.01.1996. године. Уговором о поклону закљученим између тужених ВВ у својству поклонодавца и ГГ у својству поклонопримца овереним пред јавним бележником Слободанком Родић дана 27.05.2019. године ВВ је поклонио својој сестри ГГ ½ идеалног дела предметног стана и она је постала власник наведене непокретности. Тужена ГГ станује у стану у ... у ул. ... површине 59 м² са супругом, двоје деце и оцем који је власник тог стана. Малолетна тужиља и њена законска заступница не поседују непокретност у власништву.

Код овако утврђеног чињеничног стања Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови правилно применили материјално право конституисањем права становања на стану који је у време подношења тужбе био у сувласништву тужених, а сада у власништву тужене ГГ, тетке мал. тужиље.

Одредбом члана 194. Породичног закона, регулисано је право становања (habitatio) тако што је прописано да дете и родитељ који врши родитељско право имају право становања на стану чији је власник други родитељ детета, ако дете и родитељ који врши родитељско право немају право својине на усељивом стану (став 1), да право становања траје до пунолетства детета (став 2), а да немају право становања дете и родитељ ако би прихватање њиховог захтева за право становања представљало очигледну неправду за другог родитеља (став 3).

У конкретном случају дете ББ и туженог ВВ, малолетна тужиља АА и мајка ББ, као родитељ који врши родитељско право, немају право својине на усељивом стану, те и по оцени овог суда, сходно цитираној одредби закона, имају право становања на стану који је у време подношења тужбе био у сувласништву туженог оца ВВ и његове сестре ГГ, а који се на основу уговора о поклону сада налази у власништву ГГ, а до пунолетства детета малолетне АА.

Право становања – хабитацио је лична службеност из корпуса децјих права које је установљено у циљу егзистенцијалне заштите детета, ради збрињавања детета и у интересу родитеља који врши родитељско право. Суштина ове законске одредбе је да обезбеди остварење права на дом као једног од најважнијих права из корпуса права установљених ради добробити и заштите детета. За остварење овог права потребно је да буду испуњени услови прописани цитираном одредбом члана 194. Породичног закона. У конкретној ситуацији наведени услови за установљење права становања на непокретности, стану који је био у сувласништву туженог и његове сестре, су испуњени, јер малолетна тужиља и њена мајка немају право својине на неком усељивом стану, због чега су и након развода наставиле да станују у стану где је отац тужиље био сувласник са $\frac{1}{2}$, а касније својим сувласничким делом бестеретно располагао у корист своје сестре тужене ГГ поклањајући јој своју половину стана. Право становања је као лична службеност недељива што значи да терети цело послужно добро односно целу ствар осим уколико је уставновљено на делу ствари која је реално подељена на више делова. По налажењу Врховног касационог суда конституисање права становања у корист малолетне тужиље на стану на коме су тужени сувласници односно били су сувласници у време подношења тужбе, заснована је на закону.

Одредбом члана 194. Породичног закона није искључена могућност да се право становања установи на стану који је у власништву оба родитеља малолетног детета или у власништву родитеља коме није поверено вршење родитељског права и трећег лица. Тужени су по основу наслеђа постали власници спорног стана 1996. године од када власничка структура предметног стана није мењана све до 2019. године када је малолетна тужиља поднела тужбу ради утврђења права становања. Тек након тога је тужени поклонио своју половину стана сестри. Тужиља је са родитељима, а након престанка заједнице и са мајком наставила да живи у предметном стану и после њиховог развода, због чега је побијаном пресудом на овај начин постојећа фактичка ситуација само правно оснажена применом одговарајуће одредбе закона. Врховни касациони суд закључује да конституисање права становања малолетне тужиље на спорном стану не представља очигледу неправду за тужену из свих разлога које је навео и другостепени суд у побијаној пресуди. Поред тога ова лична службеност не представља ни прекомеран терет за тужену јер из утврђених чињеница произлази да тужена ГГ не живи у спорном стану већ са супругом и децом живи у стану на ... из чега произлази да је стамбено обезбеђена. Тужена никада као сувласник није тражила физичку деобу и уређење начина коришћења спорног стана нити на други начин манифестовала своја својинска права на том стану и није се противила да њен брат и породица живе у том стану. При томе треба имати у виду да је малолетна тужиља у чију корист се установљава право становања, дете са посебним потребама које захтева посебну негу, које нема решено стамбено питање, те се на овај начин признавањем права малолетног детета на породични дом штити најбољи интерес малолетног детета који је прокламован како Конвенцијом о правима детета тако и Породичним законом и Уставом. Због свега изнетог неосновани су наводи ревизије којима се указује да је туженој повређено право на имовину прокламовано одредбом члана 58. Устава Републике Србије, јер због специфичности целокупне ситуације, стања детета у чију корист се установљава право становања, полазећи од наведне Конвенције и Породичног закона на овај начин најбоље заштићен интерес малолетног детета који има примат и на који начин се не угрожавају својинска права тужене, већ се само

привремено ограничава у коришћењу спорног стана. Због наведеног неосновани су наводи ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић